

Beleid Sociale veiligheid

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding voor dit beleid	3
1.2 Het doel van dit beleid	3
2. Onze blik op pesten	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Pesten en plagen	4
3. Preventief beleid	6
3.1 In de klas	6
3.2 Team	6
3.3 Schoolklimaat en veiligheid	6
3.4 Oudergesprekken	7
4 Monitoring	8
5. Tijdspad	9
6. Stappenplan bij ongewenst gedrag	10
6.1 Wat gebeurt er wanneer een kind ongewenst gedrag vertoont?	10
6.2 Als bovenstaande aanpak onvoldoende uitwerking heeft	10
6.3 Schorsen en/of verwijderen	11
7. Bijlagen	
7.1 Voorbeeld van OEPS formulier	
7.2 Voorbeeld van OEPS gele kaart	
7.3 Voorbeeld van OEPS rode kaart	

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor dit beleid

Met de invoering van de wet Sociale Veiligheid op School (aug. 2015) hebben scholen een inspanningsverplichting gekregen om een sociaal veilige Kindcentrum omgeving te realiseren. Alle scholen hadden al wel een anti-pestprotocol, maar deze wet is in het leven geroepen omdat het hebben van een protocol alleen niet afdoende is. Wij onderschrijven dit. Een Kindcentrum is sociaal veilig als leerlingen, ouders en medewerkers zichzelf kunnen zijn, niet bang zijn en zich veilig voelen. Dat betekent dat ieder zich 'vrij' voelt en er een positieve en veilige sfeer is binnen het Kindcentrum. Een sociaal veilig Kindcentrum voorkomt en treedt op tegen pesten, uitschelden, discriminatie en geweld.

We vinden het heel belangrijk om een actief veiligheidsbeleid te voeren o.a. ter preventie van pesten. Echter weten wij ook dat pesten helaas overal voorkomt, ook bij ons. Daarom investeren wij in de deskundigheid en betrokkenheid van ons team, de leerlingen en de ouders/verzorgers ten behoeve van het creëren van een veilige en positieve sfeer op Kindcentrum De Bonte Mol en daarnaast om het pesten te kunnen signaleren en serieus aan te pakken.

1.2 Het doel van dit beleid

Alle leerlingen horen zich veilig te voelen tijdens hun periode op Kindcentrum De Bonte Mol, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Mocht hun veiligheid toch in het gedrang komen, dan voelen zij zich gehoord en serieus genomen.

Voorwaarden om ons doel te bereiken:

- Afspraken zichtbaar maken waardoor teamleden, leerlingen en ouders/verzorgers elkaar kunnen aanspreken op deze afspraken als er zich ongewenste situaties voordoen.
- School monitort de sociale veiligheid 2x per jaar.
- Dit beleid wordt elke 2 jaar geëvalueerd en waar nodig aangepast.
- Pesten wordt als probleem gezien door alle betrokken partijen: leerlingen, teamleden en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- Wij zien pesten als een groepsprobleem waarbij we uitgaan van verschillende rollen: gepeste kinderen, pesters, meelopers, aanmoedigers, helpers, buitenstaanders en omstanders.
- Teamleden herkennen de signalen van pesten en nemen, als pesten optreedt, duidelijk stelling hiertegen.
- Wanneer pesten ondanks preventie toch de kop op steekt, beschikt de school over een anti-pestprotocol waarin duidelijke stappen staan die dan gevolgd worden.
- Voor ouders en leerlingen is er een aanspreekpunt met betrekking tot pesten. Op De Bonte Mol is dat de anti-pestcoördinator Marchien Bakker.
- Teamleden worden periodiek voorgelicht door Marchien Bakker.
- Het veiligheidsbeleid wordt regelmatig besproken en eventueel aangepast.

2. Onze blik op pesten

2.1 Algemeen

Door een respectvolle positieve houding onderling, hopen wij dat leerlingen met veel plezier naar De Bonte Mol komen. Wij realiseren ons dat een beleid op papier t.a.v. pesten niet voldoende is om een einde te maken aan pestgedrag. Wij laten daarom dit onderwerp regelmatig aan de orde komen, zodat het ook preventief kan werken. In de praktijk betekent dit dat wij in alle groepen van onze school bezig zijn met het onderdeel **respect**. Op gezette tijden wordt hier door de Kindcentrum medewerkers aandacht aan besteed. Zo komen regelmatig onderwerpen als: veiligheid, pesten, omgaan met elkaar, aanpak van ruzies aan de orde. We hanteren hierbij verschillende werkvormen, bijvoorbeeld kringgesprek, rollenspel, groepsopdrachten.

Goed om te weten:

- Wij zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters, meelopers, aanmoedigers, helpers, buitenstaanders en omstanders), leerkrachten en ouders.
- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat de Kindcentrum medewerkers (in samenwerking met de ouders) signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Elke basisschool heeft een vertrouwenspersoon. Op De Bonte Mol is dit Marchien Bakker. Zij helpt de leerling, de ouder of de leerkracht de weg te vinden hoe om te gaan met de situatie. "De weg" op onze school loopt via de Kindcentrum medewerker naar de intern begeleider en/of de directie.

2.2 Pesten en plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen. Bij pesten is een daad van het opzettelijk kwetsen van een zwakkere tegenstander door woorden of acties. Plagen is leuk, vriendelijk en speels. Pesten is niet met wederzijdse toestemming, opzettelijk en vaak fysiek. Plagen gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag! Het is goed voor de sociaal emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativeringsvermogen.

Bij pesten ligt dit echt anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een ander in de groep, de zogenaamde zondebok.

Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon (stelselmatig), plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen.

Om het pedagogisch klimaat op De Bonte Mol goed te houden, spelen de Kindcentrum medewerkers én de ouders een belangrijke rol. *In het algemeen geldt dat voorbeeldgedrag door volwassenen een zeer grote invloed heeft op de kinderen.*

Plagen	Pesten
Gebeurt af en toe	Structureel
Kortdurend	Voortdurend / aanhoudend / herhaaldelijk
Door en naar verschillende personen	Vaak dezelfde die pest / gepest wordt
Beide partijen hebben plezier	Gaat ten koste van sfeer
Gelijkwaardigheid	Machtsverhouding / ongelijke strijd

Op Kindcentrum De Bonte Mol hanteren wij één centrale regel:

Ik toon respect door: Mijn taalgebruik

Mijn houding

Mijn gedrag

Bij eventuele conflicten komt deze centrale regel telkens weer in beeld. Ook de preventieve activiteiten in de groepen hebben de centrale regel als thema.

We hopen door het scheppen van een open klimaat dat leerlingen en/of ouders snel naar ons toekomen indien er sprake is van pesten. Dit is met name belangrijk omdat Kindcentrum

medewerkers lang niet altijd op de hoogte zijn van het pesten. Het gebeurt vaak op de momenten van buiten spelen, pauzes, gym, na schooltijd, enz.

Op De Bonte Mol is duidelijk: STOP is altijd STOP. Ook lossen we onenigheid met onze mond op en nooit met onze handen of voeten.

Verder proberen we ook om ruzies, conflicten, onenigheid op te lossen met de leerlingen.

Dat neemt soms heel wat tijd in beslag. We streven ernaar dat elk kind met een goed gevoel de school verlaat. Dit betekent ook dat het op school opgelost moet worden. Indien kinderen thuiskomen met de mededeling dat zij gepest worden, verwachten wij van ouders dat zij hun kind contact op laten nemen met de Kindcentrum medewerker. Desnoods bent u bij zo'n gesprek aanwezig. Het is echter onwenselijk wanneer ouders de informatie van hun kind direct voor 'waar' aannemen. De praktijk laat namelijk zien dat de waarheid vaak veel genuanceerder is dan gedacht.

Onenigheid en verschil van mening zijn echter heel 'natuurlijk'. Het is de taak van volwassenen (ouders en Kindcentrum medewerkers) om jonge mensen daarin te begeleiden. Ook hier is respect voor de opvattingen van de ander het uitgangspunt.

3. Preventief beleid

Binnen Kindcentrum De Bonte Mol werken we aan een veilige omgeving voor alle leerlingen. Dit proberen wij te bewerkstelligen door preventief maatregelen en activiteiten in te zetten die gericht zijn op alle betrokkenen, niet alleen gericht op kinderen en leerkrachten maar ook op ouders. Hieronder worden deze maatregelen en activiteiten verder uitgelegd. In het hoofdstuk Tijdsplan vindt u terug wanneer welke activiteiten uitgevoerd worden.

3.1 In de klas

Met de start van het schooljaar en na elke vakantie besteden wij veel aandacht aan groepsvormende activiteiten en coöperatieve werkvormen. Daarnaast worden in het begin van het schooljaar positieve groepsregels met elkaar geformuleerd. Wij weten uit ervaring dat een goed begin het halve werk is.

Wij maken hierbij gebruik van "**De Gouden Weken**" van Boaz Bijleveld.

Zoals eerder genoemd hanteren wij op Kindcentrum De Bonte Mol één centrale schoolregel:

Ik toon respect door: Mijn taalgebruik

Mijn houding

Mijn gedrag

Deze omgangsregel hangt zichtbaar in ieder lokaal en wordt elk jaar opnieuw besproken met alle leerlingen.

Deze regel laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Toch hebben wij behoefte aan een naderende uitwerking per groep van deze centrale schoolregel. Regels en afspraken zijn per groep soms anders en daarom hebben wij ervoor gekozen om geen lange lijst te maken van allerlei zaken die wel of niet mogen op De Bonte Mol.

Wij willen regelmatig actief bezig zijn met deze Kindcentrumregel, we hebben afgesproken dat wij elke maand aandacht besteden aan één specifiek deel van de schoolregel. Dit kan inhouden dat we met de leerlingen van de groep een actuele gebeurtenis op school of in de samenleving behandelen. Ook kunt u denken aan het naspelen van sociale situaties, of dat we eens met elkaar gaan kijken wat lichaamstaal met een ander doet, etc. Uiteindelijk doel is beginnend probleemgedrag in een vroeg stadium te verminderen en om te buigen in positief gedrag.

3.2 Team

Tijdens het speelkwartier lopen de Kindcentrum medewerkers van de groepen buiten. Meer toezicht op het plein vermindert het pesten door:

- Medewerkers krijgen meer overzicht doordat ze taken kunnen verdelen.
- Medewerkers kunnen het spelen van leerlingen begeleiden. Hiermee kunnen conflicten voorkomen worden of in ieder geval in de kiem worden gesmoord.
- Medewerkers kunnen kinderen die alleen zijn bij het spel betrekken.
- Medewerkers kunnen spel initiëren.

Op deze manier zijn de medewerkers positief met kinderen bezig in plaats van alleen te surveilleren.

3.3 Schoolklimaat en veiligheid

De intern begeleider Marchien Bakker stuurt het team aan in de uitvoering van het beleid Sociale Veiligheid. Na elke monitoring kijkt zij naar de uitkomsten van Leerling in Beeld om vast te stellen of het beleid nog passend is bij de uitkomsten van de monitoring en of er interventies nodig zijn. Hierover is ook overleg met directie. Halverwege het jaar wordt met het team gesproken over de uitkomsten van de monitoring, de afspraken die we maken op preventief gebied en waar evt. extra interventies nodig zijn.

3.4 Oudergesprekken

Tijdens oudergesprekken wordt ook het welzijn van de leerling besproken. Ouders kunnen dan ook aangeven wanneer zij signalen hebben gekregen dat hun kind anderen pest, gepest wordt of aangeeft dat anderen binnen het Kindcentrum gepest worden.

4. Monitoring

Wij zetten veel preventieve maatregelen en activiteiten in om een sociaal veilige omgeving voor de leerlingen te bewerkstelligen. Wij hechten er veel waarde aan om dit preventieve beleid ook te toetsen door bij leerlingen, team en ouders met behulp van een monitor . De resultaten van deze monitor gebruiken wij om te kijken of er:

- aanpassingen in het preventief beleid wenselijk zijn,
- interventies naar individuele leerlingen dan wel groepjes leerlingen of Kindcentrum medewerkers wenselijk zijn.

Voor de monitoring maken wij gebruik van Het sociogram, Leerling in Beeld en Vensters PO. Na een paar weken onderwijs wordt in elke groep een sociogram afgenomen. Een sociogram is een grafische weergave van onderlinge relaties in de klas. Hierdoor kan de leerkracht zien hoe de sociale verbanden in een klas zijn. Eén keer per jaar worden de vragenlijsten van Leerling in Beeld en de vragenlijsten van Vensters PO door de leerkrachten. Dit programma levert ons gegevens over het welbevinden van de kinderen, zoals ervaringen delen, samen spelen en werken, een taak uitvoeren, opkomen voor jezelf en omgaan met ruzie. In de groepen 5 t/m 8 vullen de kinderen zelf ook de vragenlijsten in. Vanuit deze basis bepalen we per groep of soms per leerling de leerdoelen. Dit gebeurt in samenspraak met de leerlingen.

Twee keer per jaar vinden er signaleringsgesprekken plaats met de leerkracht en de intern begeleider waar naast de ontwikkeling van de kinderen ook het sociale welbevinden wordt besproken.

5. Tijdspad

In dit tijdspad ziet u elke activiteit gericht op preventie en monitoring binnen een schooljaar.

Augustus/september	
Gouden weken	Werken aan groepsvorming, omzetten van de schoolafpraak naar groep specifieke afspraken. Aandacht voor de schoolafpraak.
Rondje vertrouwenspersoon	Groep 1 t/m 8: bezoek vertrouwenspersonen
Oktober	
Afname sociogram	Deze wordt afgenomen ná de herfstvakantie.
Schoolklimaat en veiligheid.	Vergadering over sociaal veiligheidsbeleid. Zijn er aanpassingen nodig in het beleid? Planning goed doornemen. Wat speelt er in de groepen?
November	
Leerling in Beeld	Afname vindt plaats eind oktober/begin november, vóór de 10 minuten gesprekken in november.
10-minutengesprekken	Gesprek met ouders en kind over o.a. het sociaal emotioneel welbevinden.
Signalering	Met de uitslag van vragenlijsten en gegevens vanuit oudergesprekken wordt gekeken welke interventies er nodig zijn in de groep, bij de leerling.
Week van respect	In de hele school vinden activiteiten plaats over dit thema.
December	
Januari	
Zilveren weken	Eerste twee weken van januari weer extra aandacht aan groepsvorming en groepsafspraken. Aandacht voor de schoolafpraak.
Februari	
Signalering	Gesprekken met leerkracht en intern begeleider over ontwikkeling en welbevinden van de kinderen.
Maart	
Schoolklimaat en veiligheid.	Vergadering over sociaal veiligheidsbeleid. Zijn er aanpassingen nodig, welke interventies zijn er gaande.
April	
Afname Vragenlijst Vensters PO	Afname Venster PO groep 6-7-8
Signalering	Met de leerkracht en intern begeleider wordt de uitslag besproken van de vragenlijst en worden er eventueel interventies ingezet.
Mei	
Schoolklimaat en veiligheid.	Vergadering over sociaal veiligheidsbeleid. Zijn er aanpassingen nodig? Planning doornemen. Wat speelt er in de groepen?
Zilveren weken	In de eerste week na de meivakantie wordt er weer extra aandacht aan groepsvorming en groepsafspraken.
Juni	
Schoolklimaat en veiligheid.	Vergadering: o.a. beleid terugblik en vooruitblik
Juli	
Gouden weken	Afronden van het schooljaar, terugblikken en successen vieren.

6. Stappenplan bij ongewenst gedrag

Wij willen leerlingen opvoeden tot mondige democratische burgers. Dit houdt ook in dat leerlingen moeten leren verantwoordelijkheid te dragen. Het maken van “fouten” hoort daar natuurlijk bij. Het is de taak van volwassenen om leerlingen te leren omgaan met die verantwoordelijkheid. Leerlingen mogen dus “fouten” maken. Sterker nog, zo verken je de wereld om je heen. Het is echter wel zaak om dit proces zo goed mogelijk te begeleiden. Dat doen wij op De Bonte Mol en de ouders in de thuissituatie. Wij zijn dus **partners** van elkaar die vanuit éénzelfde (bovenstaande) gedachte opvoeden.

Het voorbeeldgedrag van volwassenen heeft grote invloed op het gedrag van onze leerlingen. Het is daarom van het grootste belang dat leerlingen, ouders en de personeelsleden respectvol met elkaar omgaan. Immers; goed voorbeeld doet goed volgen...

6.1 Wat gebeurt er wanneer een leerling ongewenst gedrag vertoont?

Het is belangrijk om het proces van de ontwikkeling tot mondig democratisch burger met de daarbij behorende verantwoordelijkheid zichtbaar te maken voor de kinderen, Kindcentrum medewerkers en voor de ouders.

In eerste instantie passen de leerkrachten de onderstaande aanpak toe:

1. De leerling wordt aangesproken op het ongewenste gedrag en krijgt een waarschuwing.
2. Er volgt een sanctie. Deze wordt bepaald door de medewerker. Dit kan bijvoorbeeld zijn: apart zitten, op de nadenk stoel zitten, extra werk maken, gewenst gedrag opschrijven etc.
3. De medewerker heeft met de leerling een gesprek waarin wordt besproken hoe het kind de volgende keer op een positieve manier kan handelen.
4. Wanneer een leerling herhaaldelijk ongewenst gedrag vertoont, worden ouders uitgenodigd voor een gesprek op het Kindcentrum. Tijdens dit gesprek worden er gezamenlijk afspraken gemaakt over de aanpak.

De praktijk leert dat deze aanpak vaak al voldoende is.

6.2 Als bovenstaande aanpak onvoldoende uitwerking heeft.

Wanneer blijkt dat bovenstaande aanpak onvoldoende uitwerking heeft, kan de medewerker in overleg met de directie en/of intern begeleider besluiten om over te gaan tot een strengere aanpak. Hierbij werken wij met een **corrigerend systeem: “Het OEPS-systeem”**. De term “OEPS” zegt eigenlijk: “Ik heb niet zo handig gereageerd of gehandeld en ik krijg de kans om dit te herstellen als ik zelf eerlijk naar mijn gedrag kan kijken.”

We zetten dit pas in als bovenstaande aanpak niet tot de gewenste verandering heeft geleid.

1. Als bovenstaande aanpak niet (meer) werkt en een leerling in overtreding is, moet hij/zij een OEPS-formulier (wit papier) invullen met o.a. wat er gebeurd is, waar, met wie en hoe het is begonnen. Dit formulier wordt ingeleverd bij de medewerker. Er volgt altijd een gesprek met het kind en er worden toekomstgerichte afspraken gemaakt, bijvoorbeeld Hoe maak je het goed? Of Hoe voorkom je dat het nog eens fout gaat? Het formulier wordt gescand en opgeslagen in Parnassys.(digitaal dossier van het kind) Het originele formulier wordt door de directie opgeslagen in de “Oeps-map”.
2. Als een leerling zich een *tweede keer binnen een maand* niet aan de schoolregels houdt, moet hij/zij op een geel formulier invullen wat er gebeurd is. Dit formulier wordt ingeleverd bij de medewerker. Er volgt altijd een gesprek met de medewerker (en eventueel met de directeur of intern begeleider). Er worden toekomstgerichte

afspraken gemaakt. (Dit is te vergelijken met het OEPS-formulier.) Dit formulier noemen wij de GELE KAART (Deze wordt afgedrukt op geel papier.) De ouders worden geïnformeerd door de medewerker. Wij vinden dat belangrijk zodat ouders en school elkaar goed op de hoogte houden. De gele kaart gaat mee naar de ouders, die het voorzien van een handtekening. Zij geven het formulier weer mee terug naar school. Het formulier wordt gescand en opgeslagen in Parnassys (digitaal dossier van de leerling) Het originele formulier wordt door de directie opgeslagen in de "Oeps-map".

3. Als een leerling zich een *derde keer binnen een maand* niet aan de schoolregels houdt, moet hij/zij op een rood formulier invullen wat er gebeurd is. Dit formulier wordt ingeleverd bij de medewerker. Er volgt altijd een gesprek met de medewerker (en eventueel de directie of intern begeleider) en er worden toekomstgericht afspraken gemaakt. Dit formulier noemen we de RODE KAART (en wordt afgedrukt op rood papier). De rode kaart gaat mee naar de ouders (zij zijn al op de hoogte gebracht), die het voorzien van een handtekening en zij geven het rode formulier weer mee terug naar school. Het formulier wordt gescand en opgeslagen in Parnassys (digitaal dossier van de leerling). Het originele formulier wordt door de directie opgeslagen in de "Oeps-map".

De ouder(s) worden uitgenodigd voor een gesprek op school met de medewerker. Dit gesprek vindt na schooltijd plaats zodat eventueel ook het kind erbij kan zijn. De directie en/of de intern begeleider zijn bij dit gesprek aanwezig. De ouder(s) worden tijdens dit gesprek geïnformeerd over het gedrag van hun kind en over de volgende stappen die school onderneemt bij herhaling. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt, dat door ouders ondertekend wordt voor akkoord. Het verslag wordt opgeslagen in Parnassys (digitaal dossier van de leerling)

In principe heeft de medewerker de regie in handen. Het is van groot belang dat de ouders zien dat de medewerkers op Kindcentrum De Bonte Mol soms leerlingen moeten corrigeren. De directie steunt dit, zit desnoods bij gesprekken e.d., maar de Kindcentrummedewerker is leidend en voert zoveel als mogelijk het woord.

6.3 Schorsen en/of verwijderen

We gaan ervan uit dat bovenstaand stappenplan ervoor zorgt dat het gewenste gedrag wordt bereikt. Maar wat als dat niet het geval blijkt te zijn? Er kan worden besloten om de maatregel schorsen of verwijderen in te zetten. Deze maatregelen vallen onder de bevoegdheid van Stichting Blosse. De inspectie en de leerplichtambtenaar zullen hierover worden geïnformeerd.

Schorsen is een maatregel die wordt toegepast bij ernstig wangedrag, waarbij onmiddellijk opgetreden moet worden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing.

Verwijderen is een maatregel die wordt toegepast bij zodanig ernstig wangedrag dat de relatie tussen school en leerling (ouders) onherstelbaar is verstoord.

Redenen om een leerling te schorsen en/of te verwijderen zijn:

- Het gedrag van de leerling is dusdanig dat het zijn eigen ontwikkeling en veiligheid in de weg staat.
- Het gedrag van de leerling is dusdanig dat dit het gevoel van veiligheid en het welzijn van andere leerlingen en/of de Kindcentrummedewerkers in gevaar brengt.

Wat gebeurt er wanneer het gewenste gedrag niet wordt bereikt?

1. De ouders krijgen schriftelijk de eerste officiële waarschuwing van de directie. Hierin wordt nauwkeurig omschreven waarom de officiële waarschuwing gegeven is. Dit wordt afgestemd met het College van Bestuur van Blosse. Het bestuur ontvangt een afschrift van deze brief en deze wordt opgeslagen in Parnassys (digitaal dossier van de leerling).

2. De ouders krijgen schriftelijk de tweede officiële waarschuwing van de directie. Hierin wordt nauwkeurig omschreven waarom de officiële waarschuwing gegeven is. Dit wordt afgestemd met het College van Bestuur van Blosse. Hierin wordt ook uitgelegd dat de volgende stap schorsing is. Het bestuur ontvangt een afschrift van deze brief en deze wordt opgeslagen in Parnassys (digitaal dossier van de leerling).

Voor verdere informatie over dit beleid:

https://www.blosse.nl/pg-25185-7-97535/pagina/toelating_en_verwijdering.html